

eventuelle Udvalg, er naturligvis velkomment, men hvad vi ikke kunne faa, henviste jeg udtrykkelig til senere Rigsdagssamlinger.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling
vedtoges uden formelig Afstemning.

Goos: Jeg foreslaar Forslaget henvist til et Udvalg paa 9 Medlemmer.

Uden Forhandling og formelig Afstemning
vedtoges ovennævnte Forslag af Goos.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Statstilskud til Landbrugskursus.

(Lovforslaget findes i Tillæg C., Sp. 779 ff.)

Sagen sattes under Forhandling.

Landbrugsministeren (Ole Hansen): Det er jo en bekendt Sag, at i de sidste 10—15 Aar er der sket et ganske overordentlig stort Opsving for det mindre Landbrug. Dermed vil jeg selvfølgelig ikke sige, at der ikke ogsaa er sket endog et betydeligt Fremskridt for det større Landbrug, men hvis vi ville anstille en Sammenligning, er der sikkert ikke Tvivl om, at de største Fremskridt, det største Opsving, er sket for det mindre Landbrugs Vedkommende. Grundene dertil skal jeg ikke komme nærmere ind paa, de ere sikkert ret forskellige. At Andelsbevægelsen og Højskolebevægelsen har haft sin store Indflydelse derpaa, det er jo givet. Jeg mener ogsaa, at det, der er gjort fra Lovgivningsmagtens Side ved Bevillinger til Præmiering af veldyrkede Husmandslodder, ved Ydelsen af Statsbidrag til Husmandsrejser osv., har bidraget sin Del dertil, men, som sagt, jeg skal ikke komme nærmere ind paa at omtale disse forskellige Spørgsmaal. Kun vil jeg sige, at selv om vi vistnok alle ville indrømme, at der for det mindre Landbrug er sket ganske overordentlig store Fremskridt, ville vistnok ogsaa alle erkende, at der endnu er

meget tilbage, der kan gøres i den Retning. For at bringe os et yderligere Skub fremad i den Retning, jeg her har nævnt, fremkommer det foreliggende Forslag, der jo gaar ud paa Bevillinger dels til længere og kortere Kursus til Uddannelse i Husmandsbrug, dels til vandrende Kursus og Husholdningskursus. Det er ikke noget særlig stort Beløb, der kræves i dette Forslag, idet der jo kun er Tale om en samlet Bevilling til de forskellige Formaal af i alt 24,000 Kr. Men jeg har den sikre Tro, at selv om det ikke er noget stort Beløb, det drejer sig om, er det alligevel af den Slags Beløb, som ville gøre deres store Nytte. Forslaget fremkommer efter Indstilling fra den Kommission, der har været nedsat til at drøfte Husmandsspørgsmaalet og Spørgsmaalet om den Oplysning, der kan fremme Husmandsbrug, og det har i Folketinget vundet meget stærk Tilslutning. Jeg haaber, det samme vil blive Tilfældet her i dette høje Ting, og med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Forslaget til Tingets Velvillie.

A. Hage: Jeg tillader mig at ledsage dette Lovforslag med nogle anbefalende Ord lige over for det høje Ting. Jeg tror, det er et Lovforslag, man med Fornøjelse kan gaa med til. Grundtanken er jo den, at der i Fremtiden skal oprettes særlige Husmandskursus, særlig Undervisning for Husmænd. Vi have nu i mange Aar haft Folkehøjskoler, Landbrugsskoler og andre folkelige Skoler, som have haft deres store Betydning, men denne specielle Undervisning for Husmænd er noget nyt. Den er Udtryk for en Tanke, som jeg tror fortjener al mulig Velvillie. Jeg er ikke enig med den højtærede Minister, naar han udtaler, at det mindre Landbrug er gaaet endnu stærkere frem end det store. Det kommer naturligvis an paa, hvad man forstaar ved det mindre Landbrug. Min Opfattelse — men jeg har maaske Uret — gaar snarere i den Retning, at det er det større Landbrug — for saa vidt man dertil regner Gaardene — som har gjort det betydeligste Fremskridt i den sidste Periode, som jo gennemgaaende er betegnet ved saa overordentlig store Fremskridt i Jordens Drift og Behandling i vort Land. Derimod har jeg mange Steder set Husmandslodder, som ikke have været tilstrækkelig godt drevne og derfor ikke have givet det Udbytte, de burde give. Det er jo forbausende, naar man ser efter i landøkonomiske Skrifter, at læse Beretninger om enkelte Husmandsbrug, der ere drevne,